

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ з ПРАВОЗНАВСТВА у 9 класі НУШ

Компетенції та вміння: Юридична грамотність, розуміння базових законів, Конституції та вміння застосовувати на практиці, для захисту прав та свобод; усвідомлення обов’язків та невідворотності правової відповідальності; вміння аналізувати, аргументувати, працювати в команді, проявляти толерантність, повагу до демократичних цінностей людини, взаємовідповідальність особи та держави; проводити паралелі з міжнародним правом.

Рівні та бали	Когнітивні процеси (знання, розуміння, відтворення, застосування, аналіз, узагальнення, створення та перенесення знань)	Навчальна діяльність (практичні вміння, робота з джерелами, дослідницька робота, проблемні творчі завдання)	Рівень самостійності (планування, вибір способів діяльності, контроль, самооцінювання та корекція результатів навчання)	Комунікація та взаємодія (аргументація, дискусія, співпраця, представлення результатів, толерантність)	Частота вияву вмінь (стабільна чи регулярна системність, епізодичність, регулярна, перегляд умінь у новій ситуації)
Початковий 1–3 бали	Впізнає та фрагментарно відтворює. Називає поодинокі правові терміни (закон, кодекс, суд), інколи, за допомогою або за навідними запитаннями.	Виконує найпростіші дії. Знаходить статті у витягу з закону виключно за точними вказаними вчителем термінами, розрізняє свободу від відповідальності, знає основні правові терміни.	Потребує постійного супроводу. Інколи детального роз’яснення кожного кроку та часткової допомоги вчителя, працює синхронно з класом під час відтворювальної роботи з підручником.	Вступає в діалог лише за спонуканням. Не може сформулювати правове запитання; під час обговорення юридичних питань залишається пасивним, але слухає, що говорять інші.	Епізодично , інколи, за умови сторонньої підтримки. Проявляє юридичні знання безсистемно , на рівні механічного відтворення слів.
Середній 4–6 балів	Розуміє та відтворює. Знає і відтворює структуру Конституції; називає галузі права та види юридичної відповідальності за шаблоном підручника. Орієнтується в основних правах та обов’язках і частково систематизує по групах.	Виконує типові завдання за алгоритмом. Працює з нормативними актами за алгоритмом; знаходить очевидні відповіді на запитання в тексті закону; володіє знаннями щодо укладання заяви, договору, звернення, скарги, тощо у різних правових ситуаціях.	Працює за інструкцією. Вирішує прості юридичні завдання за допомогою зразка чи підказок учителя. На рівні відтворення володіє основними правовими термінами, окремими висновками з підручника (самостійно).	Бере участь в обговоренні. Описує правову ситуацію побутовою мовою; відтворює юридичні формулювання лише за підказкою підручника; відповідає на прості питання по суті теми, володіє базовими знаннями, але в діалог, дискусію вступає неохоче	Ситуативно проявляє, під час роботи з типовими завданнями. Застосовує правові знання фрагментарно , переважно під час репродуктивного опитування чи практичної роботи.
Достатній 7–9 балів	Аналізує, порівнює, систематизує. Здійснює	Застосовує знання у стандартних ситуаціях.	Виявляє автономність у роботі. Самостійно	Аргументовано висловлює думку. Грамотно	Стабільно, у більшості випадків. Впевнено та

	аналіз правових ситуацій. Систематизує механізми захисту прав людини. Розрізняє злочини і проступки; визначає елементи складу правопорушення у стандартних юридичних ситуаціях.	Самостійно аналізує норми Цивільного, Сімейного, Кримінального чи Трудового права; зіставляє їх з прикладами, доводить дефініціями власну думку та застосовує правові знання у життєвих ситуаціях.	розв'язує правові кейси середньої складності; знає алгоритм захисту своїх прав, складає таблиці, схеми на рівні знань підручника, бере відповідальність за особисту роботу в групі, парі, класі.	використовує юридичну термінологію в усних відповідях; моделює правові консультації в парах, групах; проявляє толерантність, активно взаємодіє в команді.	правильно аналізує правові життєві ситуації в межах навчальної програми; вміє посилалися на галузі права, під час самостійної чи колективної роботи на уроці.
Високий 10–12 балів	Критично мислить, синтезує, обґрунтовує. Критично оцінює складні правові колізії; обґрунтовує правомірність дій суб'єктів з погляду чинного законодавства; порівнює з міжнародним правом (Конвенції, Декларації, гуманітарне право тощо). Творчо мислить і пропонує власні варіанти для вдосконалення правової держави.	Творчо застосовує знання у нових ситуаціях. Кваліфікує дії учасників подій у юридичних задачах; формулює грамотні висновки; пропонує законні шляхи вирішення протиправних ситуацій; застосовує знання для визначення видів юридичної відповідальності; бере участь в конкурсах, олімпіадах, проводить аналогію з міжнародним правом.	Повна самостійність та саморегуляція. Самостійно орієнтується у структурі законодавства, використовує першоджерела для розв'язання завдань; критично оцінює відповідність українського законодавства тим сучасним правовим реаліям, вносить пропозиції щодо вдосконалення правової держави.	Ефективно координує взаємодію. Виступає конструктивним учасником дискусій. Будує бездоганно аргументований юридичний захист/звинувачення (наприклад, у грі «Судове засідання»); вільно оперує основними статтями законів; проявляє лідерські якості у правових ситуаціях; може пропонувати ідеї щодо покращення правової взаємодії між учасниками навчально-виховного процесу чи громадянами та державою.	Системно, впевнено, незалежно від складності, виявляє високу правову культуру та логічне юридичне мислення; застосовує правові знання у життєвих ситуаціях та пропонує власні алгоритми покращення правової свідомості та культури.